

Ny Literatur.

Albert Schäffle: Deutsche Kern- und Zeitfragen. Neue Folge.
Berlin. E. Hofmann & Co. 1895.

Den framgång, författarens förra året under samma titel utgifna, här utförligt anmälda arbete rönt, har föranledt honom att redan nu dertill föga en »ny följd«. Äfven detta ganska omfattningsrika verk (500 s.) är i hög grad intresseväckande och har stor aktualitet för dagens frågor — i alla land, icke blott i Tyskland, om också mest der. För denna gång må det vara nog att göra tidskriftens läsare uppmärksamma på den nya delens tillkomst samt antyda dess hufvudsakliga innehåll. Af detta är visserligen ingalunda allt nu nytt, lika litet som i förra delen. Särskildt återfinnes här delvis förut offentliggjorda uppsatser i »Zukunft« och i »Zeitschrift für die gesammte Staatswissenschaft«. Detta gäller helt och hållet om författarens uppsats i finanspolitiken, hvilken är ett ordagrant återgifvande af hans i sistnämnda tidskrift 1883—84 först offentliggjorda afhandling: »Zur Theorie der Deckung des Staatsbedarfes«. Men författaren har icke alldeles orätt, då han anmärker, att afhandlingen först nu »uppnått full aktualitet«.

Ny Literatur.

Albert Schäffle: Deutsche Kern- und Zeitfragen. Neue Folge.
Berlin. E. Hofmann & Co. 1895.

Den framgång, författarens förra året under samma titel utgifna, här utförligt anmälda arbete rönt, har föranledt honom att redan nu dertill föga en »ny följd«. Äfven detta ganska omfattanska verk (500 s.) är i hög grad intresseväckande och har stor aktualitet för dagens frågor — i alla land, icke blott i Tyskland, om också mest der. För denna gång må det vara nog att göra tidskriftens läsare uppmärksamma på den nya delens tillkomst samt antyda dess hufvudsakliga innehåll. Af detta är visserligen ingalunda allt nu nytt, lika litet som i förra delen. Särskildt återfinnes här delvis förut offentliggjorda uppsatser i »Zukunft« och i »Zeitschrift für die gesammte Staatswissenschaft«. Detta gäller helt och hållet om författarens uppsats i finanspolitiken, hvilken är ett ordagrant återgivande af hans i sistnämnda tidskrift 1883—84 först offentliggjorda afhandling: »Zur Theorie der Deckung des Staatsbedarfes«. Men författaren har icke alldeles orätt, då han anmärker, att afhandlingen först nu »uppnått full aktualitet«.

och genom dess sammanknytning med uppsatserna i andra ämnen, särskildt myntfrågan, får afhandlingen ny intressant belysning.

Af de öfriga uppsatserna handlar den första om befolkningspolitiken. Deri beröres bland annat befolkningsförskjutningar till Frankrike från grannländerna, Slavernas framträngande i Tyskland och Österrike samt strömningen från land till stad.

Vidare undersökes med hänsyn till den utländska storpolitiken inverkan af Englands och dermed Europas kommande världshandelspolitik: »free trade« eller »fair trade«? «Greater Britain«? »Imperial federation« och »Commercial Union«. Utgående derifrån, att öfverflyttningen af den engelska politikens högsta ledning till Lord Roseberry, den främste mannen i »Imperial Federation League«, måste vara gynnsam för befordrande af de pågående sträfvandena för närmare förbindelse mellan England och dess kolonier, söker han visa, att uppnåendet af detta för Englands politiska och ekonomiska maktställning så viktiga mål svårligen kan vinnas utan vissa handelspolitiska medgifvanden åt kolonialrikerna. Antingen Greater Britain med handelspolitisk sammanslutning eller Greater Britain alls icke! Om England på grund häraf komme att modifiera sin absoluta frihandelsståndpunkt, behöfde detta, hvilket onekligen ser hotande ut för Tyskland och Mellan-Europa, som i det Britiska väldets olika delar hafva sin förnämsta afsättningsmarknad, likväl icke i allo, ja icke ens på det hela, blifva ogynnsamt. Dels förmenar S., att de särskilda företräden, som ömse- sidigt skulle försäkras åt England och dess kolonial- rikerna inbördes, i följd af förhållandenas natur måste

stanna inom jämförelsevis måttliga gränser, dels att fullt motsvarande fördelar kunde uppnås i följd deraf att en sådan sammanslutning gäfvade makt åt det Britiska väldet, i synnerhet om det understöddes af Mellaneuropa, att framgångsrikt upptaga den handelspolitiska kampen mot Nordamerikas Förenta Stater och mot Ryssland samt sålunda tvinga dessa att för egen fördels skull medgifva »fair trade» och ingå på en för alla parter gynnsam handelspolitisk fred. Deremot afstyrker han alldeles »vereinzelte Differentialzollkriege».

I afseende på författningpolitiken fortsätts undersökningarna om folkrepresentationens grunder och behandlas bland annat: den österrikiska valreformen, utsigterna för storegendomens politiska framtid, hushållningskamrars politiska vikt och organisation samt särskildt frågan om majoritetsval eller proportionsval. Öfver dessa sista utfaller totalomdömet på det hela icke gynnsamt, mindre på grund af de betydande tekniska svårigheterna, dem S. anser öfvervinnerliga, än därför att de afsedda fördelarna icke skulle uppnås, utan faktiskt större band läggas på de enskilde valmännens själfbestämning, och därför, att andra öfvervägande olägenheter uppstode. I allt fall kunde proportionsvalen ensamme icke afhjälpa andra representativa grundfel, men om dessa annorledes rättades, blefve metoden öfverflödig.

Åt agrarpolitiken, särskildt jordbrukskrediten, hvilken ock torde vara och förblifva hjertpunkten i denna, egnas en mycket omfattande och tankerik undersökning, för hvars resultat dock icke här är plats.

Efter att i korthet hafva berört ett par punkter af

den egentliga socialpolitiken — nämligen bostadsreformen och i sammanhang dermed den s. k. »Adickes Lex» (förslag af Adicke, öfverborgmästare i Frankfurt a. M.) rörande grunderna till storstäders områdesutvidgning, samt ockret — öfvergår förf. till den brännande myntfrågan. Hans visserligen ej vidlyftiga, men innehållsrika och klara framställning af denna frågas kärnpunkter är i hög grad läsvärd. Fortfarande i princip fasthållande bimetallistisk ståndpunkt, anser S. nya internationela konferenser vara oundgängliga och tidpunkten därför ej ogynnsam, helst om resp. regeringar sjelfva kunde komma till större klarhet om, hvad de i saken verkligen ville!

G. K. H.

Dr. Will. Scharling: Nogle Afsnit af Danmarks Statistik, fremstillede til Brug for de Studerende. I. Kbhvn. 1894. (62 Sider.)

Dette første Afsnit omhandler Jernbanevæsenet samt Post- og Telegrafvæsenet. Det slutter sig til Forfatterens Behandling af de paagældende Emner i »Danmarks Statistik», men de nyeste Data ere tagne med. Som Titlen siger, er Fremstillingen særligt bestemt til Brug for de Studerende, men den Oversigt, der her gives over det danske Jernbanevæsens Udvikling, har dog Interesse ogsaa for mange Andre, og vi undlade derfor ikke at henlede vore Læses Opmærksomhed derpaa.
